

'חומרי בניין' | חוברת ההדרכה

איך לתכנן פרויקט
חומרים ויצירה
שסוחף את התלמידים ללמידה

בלי להתחנן לתקציב מהמנהלת
בלי לתזז את עצמך בהכנות
ובלי להתעסק בבירוקרטיה

'חומרי בניין'

במדריך הזה אלמד אותך איך לתכנן ולבנות פרויקט עם חומרים ויצירה שיחסוד לך הרבה זמן ומאמץ !

- ✓ תוכלי סוף סוף ללמד באמצעות עולם היצירה בקלות ונוחות!
- ✓ תוכלי להפסיק להתחנן לתקציב מהמנהלת
- ✓ תוכלי להפסיק להתעסק בבירוקרטיות
- ✓ תוכלי להפסיק להיות תלויה בזמנים ובמגבלות של המערכת
- ✓ תוכלי להפסיק להתאמץ כל כך ולתזז עבור תלמידייך בהכנות לפרויקט עם חומרים.

אז לפני שמתחילים חשוב שתדעו עלי 2 דברים:

1. אני מאמינה בחינוך יצירתי אישי ומשמעותי
2. את מגוון הקורסים והסדנאות שלי אני מנחה בשיטת 'סטודיו לעיצוב'

מהי שיטת 'סטודיו לעיצוב'?

שיטה אותה פיתחתי במיוחד עבור מורים ומורות, מנחים ואנשי חינוך שם אני חושפת אותם לעולם העיצוב ומלמדת איך להשתמש בו ככלי הוראה לחינוך יצירתי אישי ומשמעותי זו שיטה פשוטה וקלה ליישום כך ש

כל מורה יכולה לפתוח בכיתה סטודיו לעיצוב גם ללא ניסיון וגם אם היא חושבת שהיתה יצירתית רק בגן!

כתבתי עבורכם את חוברת ההדרכה הזו המאפשרת לכם טעימה קטנה מתוך השיטה ומלמדת אתכם כלים פשוטים שיאפשרו לכם להיות מורים יותר גמישים המעודדים ליצירתיות.

אז מה בתכלס נלמד?

- איך יוצרים עצמאות למורה ומפסיקים את התלות בבירוקרטיה?
- איך יוצרים נגישות וחופש יצירתי למורה ולתלמידים?
- איך בונים ספריית חומרים היוצרת למידה עצמאית אצל התלמידים?
- מהם 6 החומרים הכי נגישים, פשוטים וכיפיים שמצמצמים לנו משמעותית את התקציב?
- אילו פרויקטים ניתן לעשות עם חומרים אלו? גישה למאגרי רעיונות ולמגוון פרויקטים

אספנית מלידה

שלום לכם,

מאז ומתמיד הייתי אספנית חומרים. עוד כשלמדתי אומנות בתיכון דאגתי לטפח את ארון חומרי היצירה שלי... רק העובדה שהם שם הסבה לי אושר רב 😊 צבעים מסוגים שונים, מכחולים, דבקים, חרוזים, נוצות, חוטים למיניהם, קנבסים, שפכטלים משחות עיצוב ומרקמים.

זה החמיר עוד יותר כשלמדתי עיצוב מוצר ב'אקדמיה לעיצוב ואומנות בצלאל'. מחומרי היצירה המוכרים והאהובים עברתי לאיסוף של סוגי עצים שונים, מתכות, מגוון בדים מרהיבים בטקסטורות שונות, פלסטיקים, חומרים מהטבע, כלים שונים ומשונים – החל מארגז כלים אישי שלי שמלא בכל טוב פטישים פלאירים מסמרים ברגים מברגים סכיני חיתוך ניירות שיוף, מחוררים, ועד למכשירים כמו דרמל מסורים מכונת תפירה משלי מלחם... בקיצור תענוג אחד גדול.

האם השתמשתי בכל החומרים האלו? זה ממש לא חשוב כי זו לא היתה המטרה. ארון החומרים עבורי היה ממש כמו להכנס לחנות ממתקים ענקית, עם אינסוף צבעים וטעמים והכל מאוד מסודר וממויין לפי סוגים – שוקולדים, סוכריות, מסטיקים... מאוד מגרה ומצית את הניצוץ בעיני.

כשניגשתי לארון החומרים שלי חוויתי חוויה מעוררת השראה והתלהבות, חוויה שמציתה את הדמיון, מעוררת מחשבה וקוראת לי להתנסות, לגעת ולחקור. כל האפשרויות היו פתוחות בפני, כל שעלי היה לעשות הוא לדמיון, לתכנן ולצאת לדרך.

למה אני מספרת לכם את הרקע הזה?

תחילה חשוב לי שתדעו שאחת המטרות המקודשות בעשייה החינוכית שלי היא עידוד התלמידים ליצירתיות. כשהתחלתי לעסוק בהוראה וללמד עיצוב וחשיבה יצירתית, נכנסתי לתוך מערכת שעובדת בדרך מסוימת, עם נהלים וחוקים משלה. לאט לאט הבנתי שכל אלו מתנגשים עם אופן העבודה שלי, ואפילו גורמים לי לסטות מהמטרות החינוכיות שלי.

לדוגמא היה עלי להזמין חומרים לפחות חודש וחצי מראש, כלומר היה עלי לתכנן בצורה מאוד מוקפדת את מערכי השיעור עד הפרט האחרון – מספרים דבק נעץ וחוט. אם לפתע באחד השיעורים אחד הילדים צריך בלון כדי לבטא את הרעיון שלו, היינו בבעיה. אם אני כמורה מזהה חוסר שיתוף פעולה של אחד הילדים בגלל שאינו מתחבר לחומר, אין לי אפשרות להציע לו דרכים אחרות לביטוי. ההצמדות הפדנטית והמתוכננת למערכי השיעור ורשימות החומרים לא אפשרו לי או לתלמידי חופש יצירתי.

הבנתי שעלי למצוא את הקול האישי שלי ואת הדרך שלי לפעול בתוך המערכת, באופן כזה שיאפשר לי ולתלמידי חופש יצירה ומעוף.

אחרי שחקרתי את הנושא וניסיתי דרכי עבודה שונות, לבסוף גיליתי את השיטה היעילה והפשוטה ביותר שאותה אציג בפניכם במדריך הזה. היא לא חדשנית או מיוחדת ובטח לא מסובכת... פשוט דורשת שינוי גישה והרגלי עבודה.

אז למה בכלל החלטתי לכתוב לכם את המדריך הזה?

אני פוגשת מורות רבות שהן ותלמידיהן מאוד אוהבים ללמוד באמצעות חומרים ויצירה. מורות שמודעות לכך שהיצירה היא חוויה מדהימה וכלי הוראה נהדר. חוויה שיוצרת למידה משמעותית, חוויתית ומהנה עבור התלמידים. בכל זאת הן נמנעות לעשות זאת. גם אני נתקלתי כמוהן באותן בעיות שלרב מאוד מתישות, דורשות מאמצים ולאט לאט מוציאות לך את הרוח מהמפרשים.

יצאתי לבדוק מהן הסיבות העיקריות שגורמות למורים ומורות לוותר מראש על פרויקט חומרים ויצירה – וזה מה שגיליתי:

תקציב חוסר בתקציב לחומרים וכלים.

מאמץ התעסקות ומאמצים הכרוכים בבקשה לתקציב – התמודדות עם בירוקרטיה ומגבלות של המערכת. בנוסף פרויקט מסוג זה דורש השקעה בהכנה והתארגנות לקראת הפרויקט.

זמן דורש זמן והערכות של המורה לקראת הפרויקט. יחד עם התמודדות מול מגבלות זמן שהמערכת מקציבה – כמו לחכות לרכישה ולזמן ההגעה של החומרים.

רעיונות חוסר ברעיונות לפרויקטים. גם המורות החדשות וגם הוותיקות נתקלות הרבה פעמים במחסור ברעיונות, בין אם זה כי ניסו הכל ובין אם זה מחוסר היכרות או היכולת להמציא, לרענן ולחדש ברעיונות.

עבודה בחוסר יעילות

בהתחלה, גם אני עבדתי מאוד לא יעיל ובזבזתי המון זמן ואנרגיה הרבה מעבר לשיעורים עצמם. הייתי מוזמנה חומרים מספיק מראש לפי מה שהיה נראה לי שצריך עבור המערך... ולאורך כל התהליך הייתי מתרוצצת על מנת לעשות השלמות על פי דרישה שנוצרה בשיעור. הייתי אוספת חומרים, חלקם נוסעת לרכוש ובהמשך מתעסקת עם החזר כספי וחשבוניות, לא היה שיעור שלא נסחבתי אליו עם מיליון שקיות ותיקים.

עד שהחלטתי לבנות את ספריית החומרים.

אז מה הרווחתי?

- **חסכתי זמן** – צמצמתי את זמן ההכנה להיערכות חד פעמית בתחילת השנה שבה אני בונה ספריית חומרים.
- **חסכתי מאמץ** – לא עוד תיזוזים ובזבוז אנרגיות לפני כל מערך שיעור. לא נסחבת יותר עם חומרים.
- **יצרתי שגרת עבודה ספונטנית פשוטה וקלה** – יש לרשותי 'חומרי בנין' נותר לי לבנות שיעור.
- **הפכתי להיות מורה פחות מקובעת שמעודדת ליצירתיות** – יצרתי מצב המאפשר לי להתגמש לפי אופי הכיתה והדינאמיקה שנוצרת בפועל, להיות קשובה לצרכים ולדרישות בפועל של הקבוצה. אם אני רואה שתלמיד אחד לא מסתדר עם יצירת מודל בקרטון אני מאפשרת לו לבנות מודל בפלסטלינה או לבחור חומר שהוא מתחבר אליו.

איך מפסיקים את התלות בבירוקרטיה ויוצרים נגישות וחופש יצירתי למורה ולתלמידים ?

חשוב לי לומר שאם תחליטו לאמץ את השיטה שלי ולהפסיק את התלות בבירוקרטיה אתם תהיו מורים יותר גמישים, יצירתיים ומשפיעים ובהכרח גם תאפשרו לתלמידיכם להיות כאלו ותעודדו אותם ליצירתיות. אז איך באמת עושים זאת?

בניית תשתית נגישה לחומרים

בואו נחזור לרגע לסיפור שלי על ארון החומרים מעורר ההשראה שיש לי בבית כבר שנים. הבנתי שממש כמו בבית, אני רוצה ליצור מצב בו יש לי ולתלמידי שפע של אפשרויות הניצבות לפנינו. הבנתי שאני רוצה ליצור מצב של נגישות וחוסר תלות- כלומר הכל קיים ואני המורה, רק בוחרת מתוך מאגר חומרים עם מה אני רוצה לעבוד וסביב איזה תוכן. זהו מצב בעל משמעויות ורבדים רבים גם עבור התלמידים - יש להם מאגר חומרים, חופש בחירה, הם מנסים ומתנסים, עוברים תהליכים של קבלת החלטות, הפעלת שיקול דעת, ביטוי אישי, יוצרים שילובים חדשים ומעניינים ועוד

כל שעליכם לעשות הוא לבנות 'ספריית חומרים' המהווים 'חומרי בניין' באמצעותם תוכלו ליצור כל דבר לעודד חשיבה יצירתית, להבנות רעיונות ולהגיע לתוצרים תחת כל נושא ותוכן.

איך עושים זאת?

איסוף

לא, אין צורך שתאספו בעצמכם אין סוף חומרים. חלק בלתי נפרד מהפרויקט, מהחוויה וחינוך התלמידים הוא תהליך איסוף החומרים. גייסו את תלמידי הכיתה והוריהם לאיסוף החומרים - ממש כמו שיעורי בית או מטלה לאחר הצהרים. גם צוות המורים יכול להתגייס למשימה ולשמש דוגמא נהדרת. וזה בהחלט יכול להיות פרויקט איסוף בית ספרי.

זכרו - אחריות הלמידה היא של התלמידים ולא שלנו המורים

אם אנו שואפים לחנך את התלמידים ללמידה עצמאית, אין ספק שהיא מתחילה מאיסוף החומרים עבור יצירותיהם.

בהמשך נעמיק ונעשה היכרות עם 6 סוגי החומרים הנגישים ביותר לאיסוף. אפרט בפניכם רשימת מקורות עבור כל חומר (אותה אתם יכולים לתת לילדים כרשימת איסוף) ואחשוף אתכם לשפע רעיונות המראים מה ניתן לעשות איתם.

בתהליך האיסוף קרו שני דברים יפים -

1. אתם לא תאמינו אילו חומרים נהדרים הגיעו לחדר אומנות ברגע שכולם התגייסו לאיסוף.
2. הכיתה זכתה להכיר אחד את השני יותר לעומק. את אבא של אחד הילדים שעובד במפעל פלסטיק והביא לנו פקקים וחלקים שונים, ואמא אחרת שעוסקת ביבוא ויצר איספה לנו קרטוני שילוח, ואבא אחר בעל מסעדה סינית שהביא לנו חבילות של מר

שפע של חומרים ללא עלות!

בנייה

יצירת 'ספריית חומרים' כיתתית או בית ספרית.

ואני כמובן מתכוונת למקום פיסי המיועד למגוון החומרים. בין אם זה מדפים עליהם מונחות קופסאות מסודרות עם חומרים, או כוורת עם מגרות, אולי ארון חומרים כיתתי, אולי סלסלאות מסודרות בשורה בכיתה, או תלויות על הקיר.

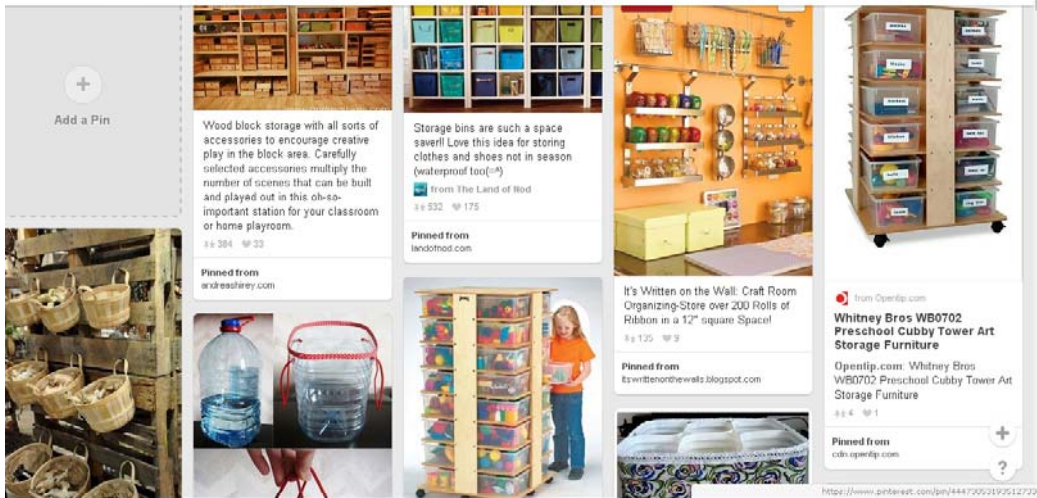
כל חלל קטן או גדול שיאכלס את החומרים וינגיש אותם בצורה נוחה לשימוש.

מיון

מיינו על פי מחלקות חומר.

המנעו מיצירת מחסן מבולגן של ג'אנק שבפועל אינו בשימוש. זכרו את סיפור ארון החומרים שלי שבעיני היה לחנות ממתקים! בחנות ממתקים הכל מסודר לפי צבעים וממדין לפי סוגים - שוקולדים, סוכריות, מסטיקים.... וזו פשוט חגיגה מגרה לעיניים. גם ספריית החומרים צריכה להיות כך - ממויינת ומסודרת על פי מחלקות וסוגי חומר... חומרי טבע, פלסטיקים, ניירות, מתכות, קרטונים, צבעים, מכחולים... הכל מאוד מזמין, מוכן מסודר על המדף ומחכה לנו שנדמיין וניצור!

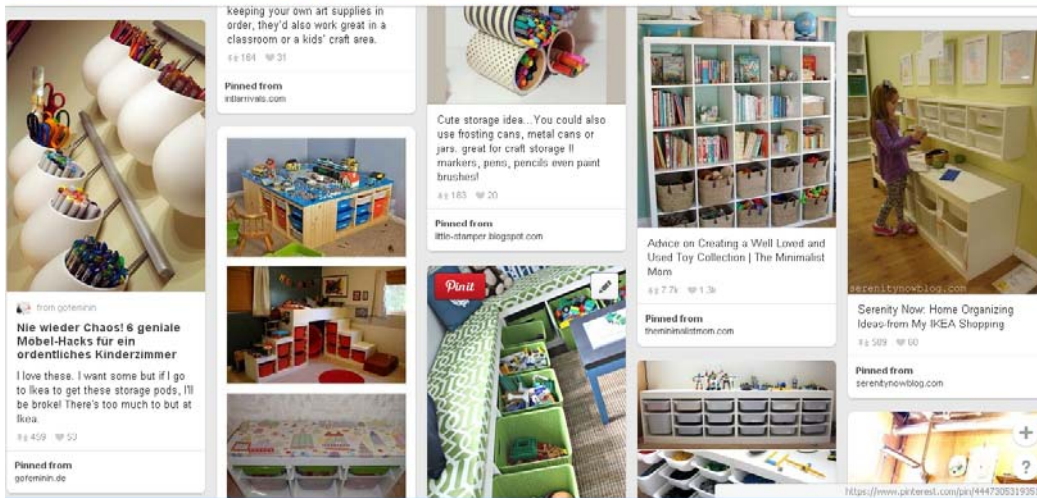

הכנתי לכם מאגר רעיונות
pintrest ב

איך לעצב את 'ספריית החומרים' ולהנגיש אותם לשימוש ויצירה

הכנסו לכאן ותתחילו לדמיין ולתכנן

טיפ מתוך ניסיוני האישי
צורת העבודה הנוחה ביותר
היא ליצור מיכל נייד לכל חומר
אותו אני יכולה לשלוח
מהספרייה, להניח בנוחות על
שולחן העבודה של הילדים
ולהנגיש אותו.
לדוגמא- צנצנת עם כפתורים,
קופסת שימורים עם מכחולים,
כוס עם מקלות ארטטיק, מגירה
עם קוביות עץ ממוחזרות,
סלסלה עם ענפים...

נעים מאוד, 6 החומרים הנגישים ביותר

אז אילו חומרים אנחנו יכולים לשם בספריית החומרים שלנו?

זכרו שהמטרה שלנו היא לצמצם משמעותית את התלות בתקציבים, כמו כן בבירוקרטיה ובכל מאמץ ההערכות לקראת פרויקט מסוג זה. אנחנו רוצים ליצור נגישות למלאי חומרים לאורך כל השנה. כדי לעשות זאת נעבוד עם חומרים שנמצאים באופן שוטף סביבנו, חומרים שנגישים לנו תמיד!

כל שעליכם לעשות הוא לפקוח את העיניים ולאסוף.

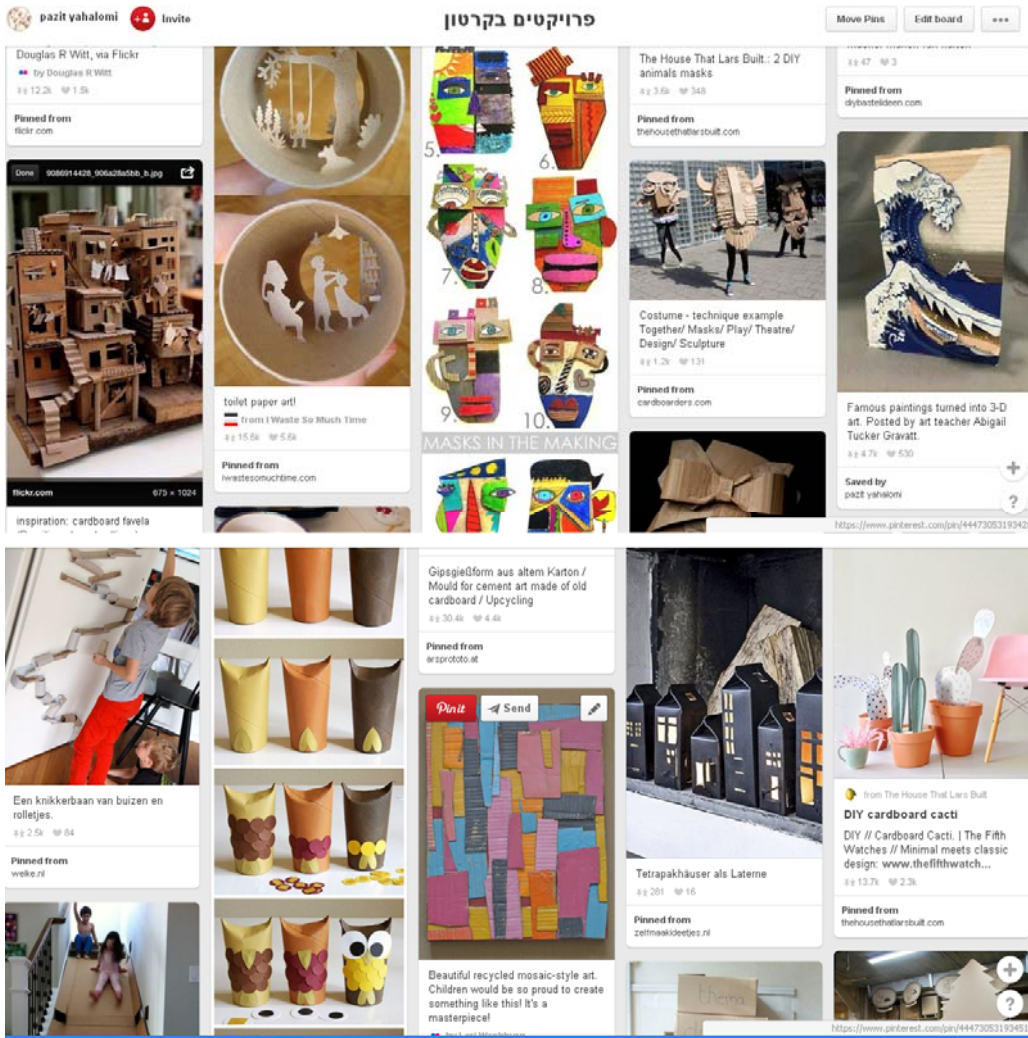
אין יום בו אני לא רואה סביבי חומרים פוטנציאליים ליצירה – אם זה ברחוב, אם זה בבית או בבית הספר עצמו. הם נמצאים שם ונחשבים ל'פסולת' ולרוב נזרקים. במקום לקבל את ייעודם החדש – לשבת בספריית החומרים שלנו ולעורר אצלנו את המחשבה והדמיון.

אני עומדת לפרט בפניכם מהם 6 סוגי החומר הנגישים לנו תמיד ונמצאים בכל מקום. כמובן שיש עוד רבים וטובים – אך בחרתי 6 חומרים שתמיד תמיד שם, ותהליך האיסוף שלהם יעשה בקלות ובנוחות. אני מניחה שאני לא עומדת לחדש לכן... אבל רוב הפעמים יש לנו את החומרים לנגד עינינו ואנחנו לא באמת יודעים לנצל אותם ולהפוך אותם ל'מכרה הזהב' שאנחנו מדמיינים.

מה ניתן לעשות באמצעות החומרים האלו?

החלטתי להכין לכם מאגרי רעיונות ב [pinterest](https://www.pinterest.com) עם המון פרויקטים שיתנו לכם השראה. את המאגרים אני תמיד מעדכנת ומוסיפה עוד ועוד רעיונות לפרויקטים מדליקים וכיפיים. אז השתמשו בהם והכנסו לחטט מתי שרק תרצו.

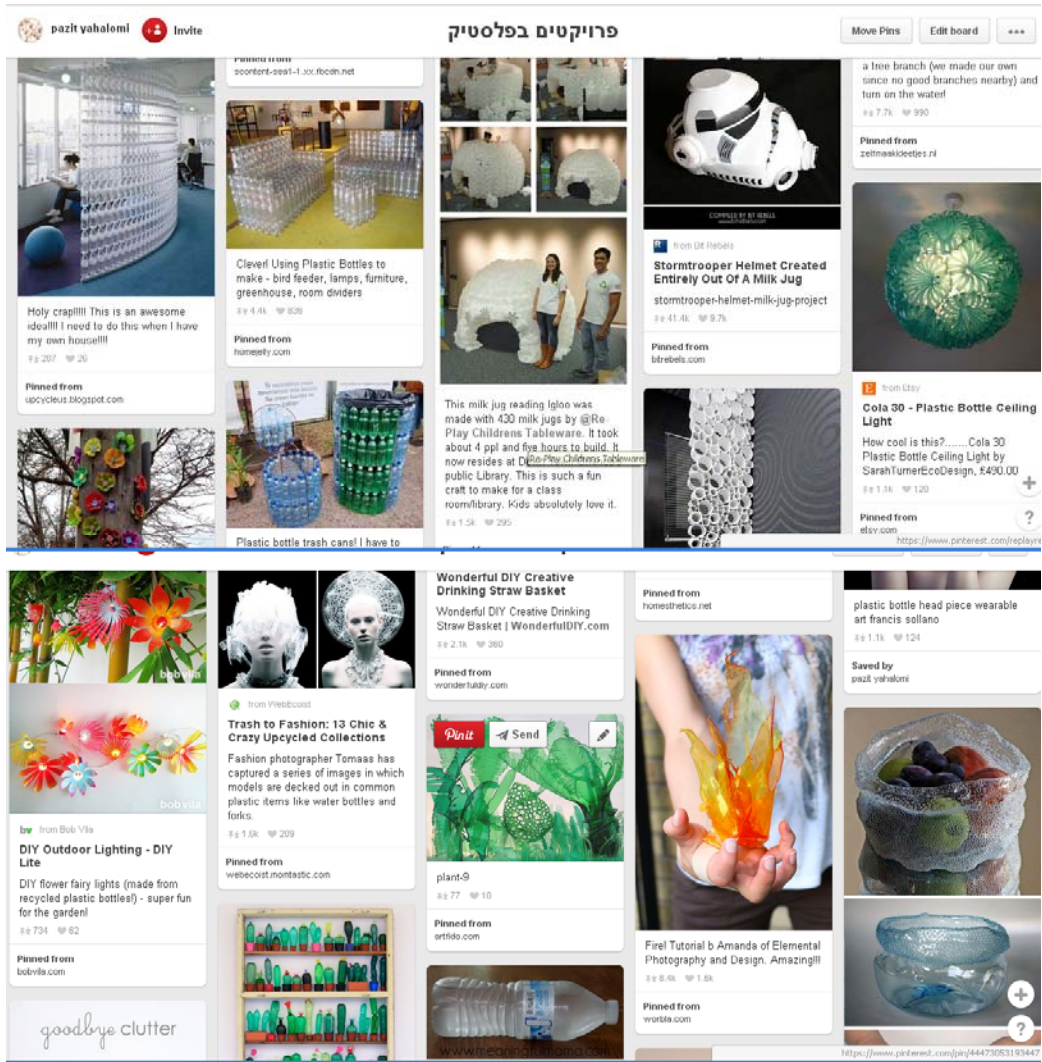

קרטון

אריזות מזון
 קופסאות נעליים
 אריזות ביגוד
 ארגזי ירקות
 ארגזי אחסון ושילוח
 גלילי נייר טואלט
 גלילי נייר סופג

הכנסו כאן למאגר הרעיונות

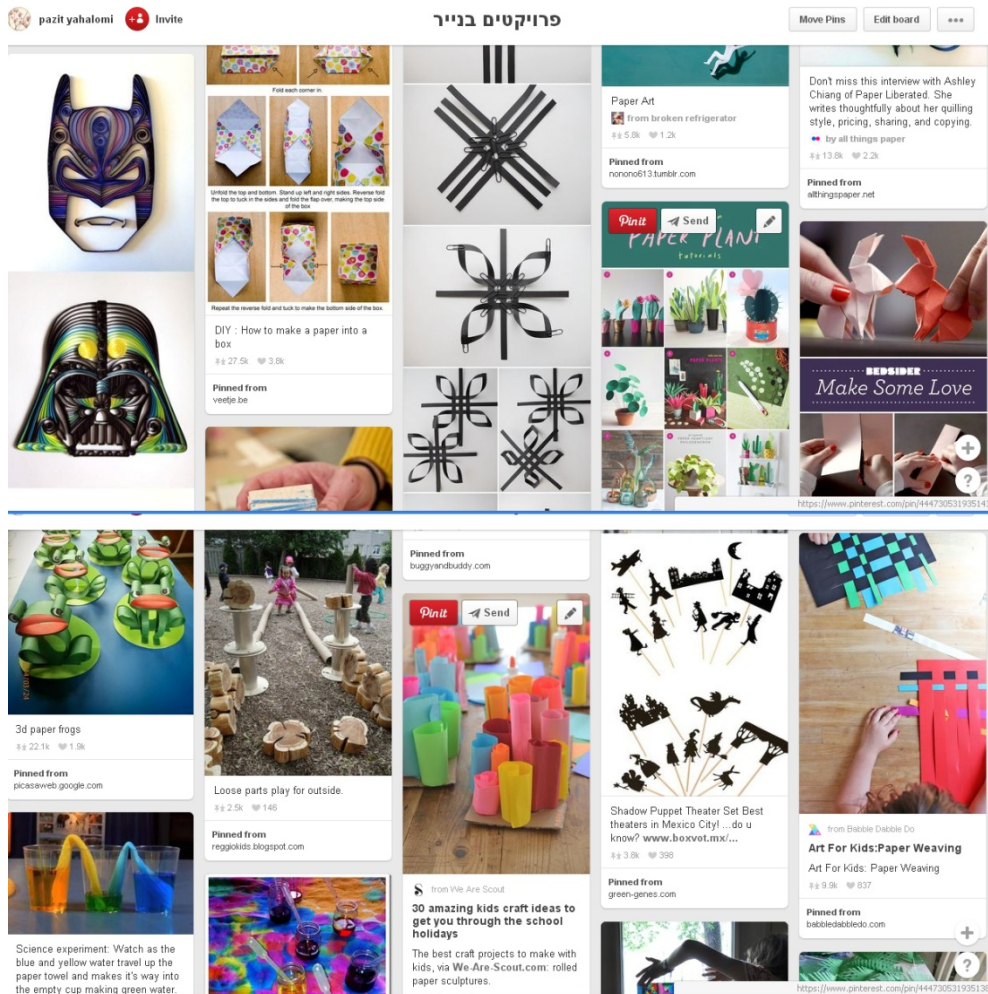

פלסטיק

שקיות
 בקבוקים
 מיכלי מים
 פקקים
 כפתורים
 חרוזים
 שאריות ממפעלים
 צנצנות
 דלי צבע
 קשיות
 פצפצים
 מוצרי אריזה
 מפות ניילון
 אריזות מזון
 כלים חד פעמיים
 כוסות פלסטיק

הכנסו כאן
למאגר
הרעיונות

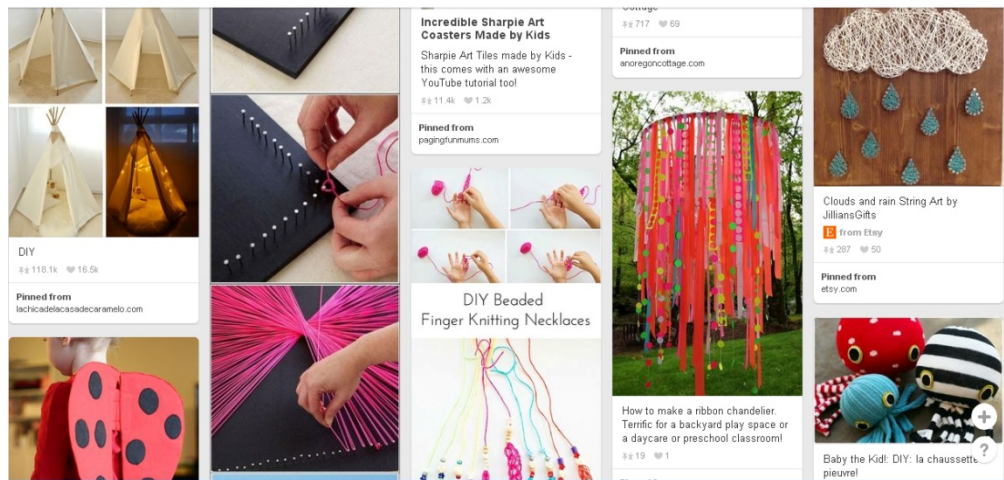
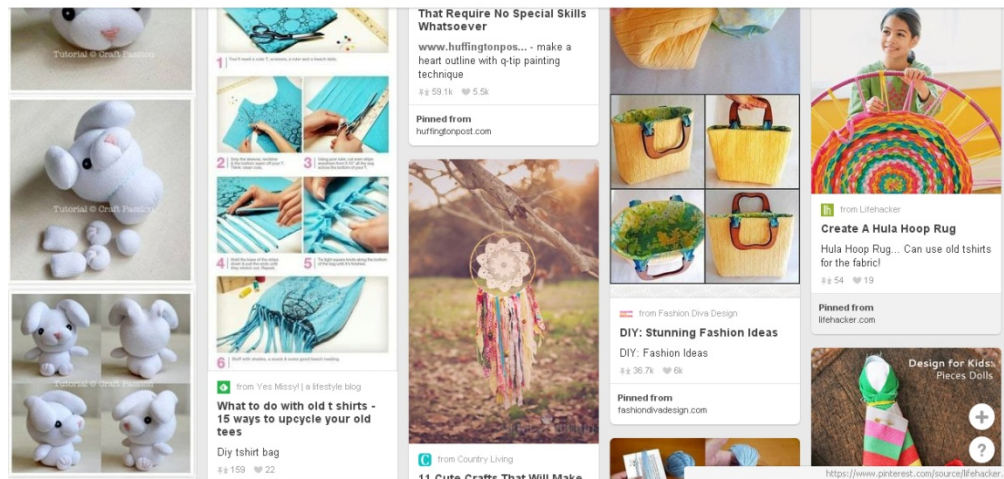

נייר

עיתונים
 מגזינים
 ניירות צילום
 דפי טיוטה
 בריסטולים
 ניירות עטיפה ואריזה
 נייר אפייה
 מפיות
 נייר טואלט
 נייר סופג
 כוסות נייר חד פעמיות

הכנסו כאן
למאגר
הרעיונות

טקסטיל

גזרי בגדים ישנים

בדים

מגבות

שאריות בד ממפעלים

חוטים

חבלים

תחרות

סרטים

שקיות בד

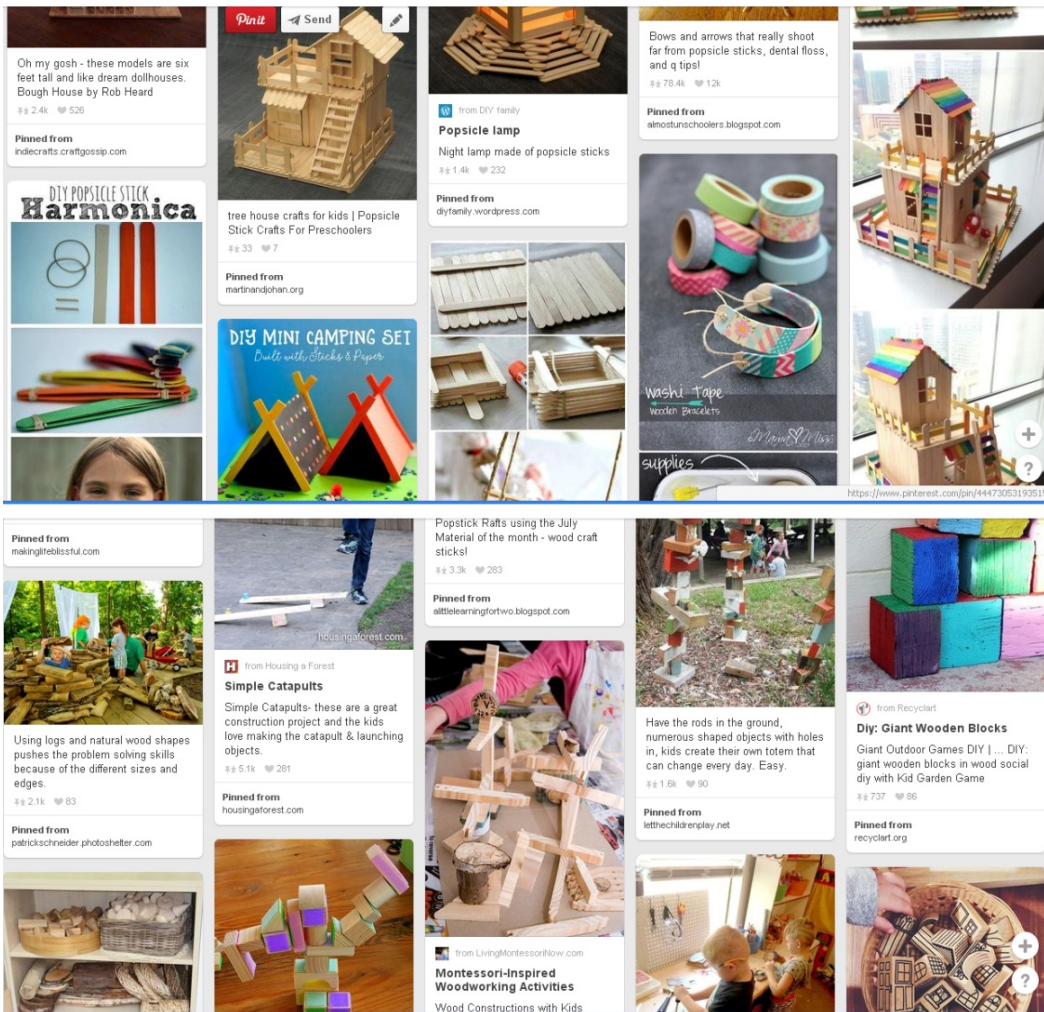
מפות אל בד

ג'ינסים

מצעים ישנים

הכנסו כאן
למאגר
הרעיונות

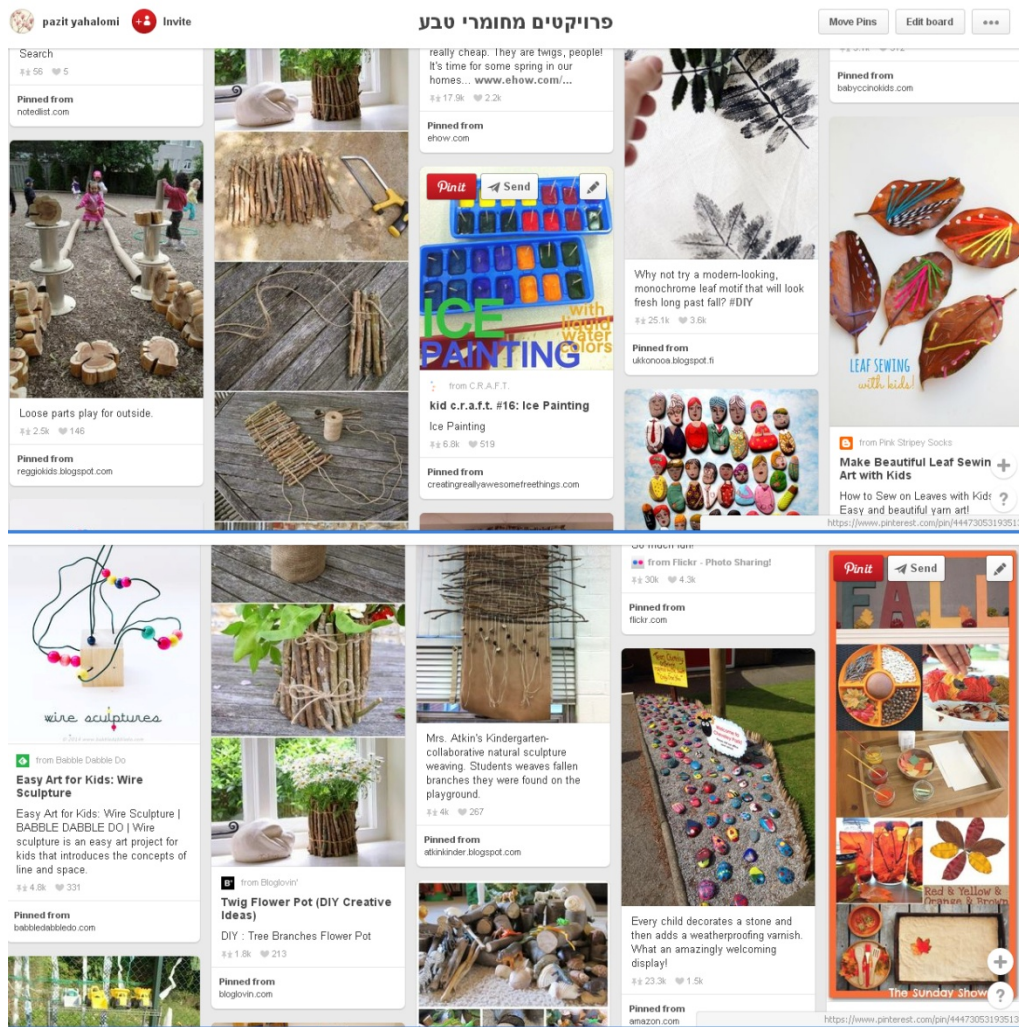

עץ

ממש כמו בל"ג בעומר...
שיפודים
מקלות ארטיק
קרשים
מקלות
מקלות מטאטא

הכנסו כאן
למאגר
הרעיונות

חומרים מן הטבע

אבנים
 ענפים
 עלים
 קליפות עץ אצטרובלים
 בלוטים
 גוגויים
 גרעינים למיניהם
 פרחים
 גבעולים
 חרובים

הכנסו כאן למאגר הרעיונות

איך עובדים עם מאגרי החומרים?

לדוגמא- את מורה לת"נך ואת מעוניינת ללמד את אחד מספורי הת"נך באמצעות יצירה וחומרים.

בספריית החומרים שלך יש המון המון קרטונים והחלטת לעבוד עם החומר הזה... גשי ל [pinterest](https://www.pinterest.com) למאגר הרעיונות של החומר קרטון, קבלי השראה, בחני את מגוון הפרויקטים ובחרי אחד. כמובן שאין כאן חוקים- מומלץ לשלב פרויקטים, לשלב חומרים, לעשות אדפטציות ולשנות בהתאם לאוכלוסיה ולגיל.

איך להשתמש ב pintrest ככלי עבור המורה?

כלי להשראה

אספי בו רעיונות לתכנים ופעילויות שישמשו אותך בשיעור

כלי להוראה ולמידה

בשיעורים עם תלמידי, אני מציגה בפניהם את האתר הנפלא הזה ומלמדת איך להשתמש בו:
איך לערוך חיפוש
איך ליצור קירות השראה
איך לאסוף רעיונות שישמשו אותנו בהמשך
איך למיין על פי נושאים (תיקיות)
איך להקים חשבון- שם ושם משתמש.

כלי למחקר ומקום לחיפוש מקורות

לדוגמא אם אחד הילדים שואל אותי איך מקפלים סירה באוריגמי?
(זה קרה לי מספר פעמים 😊) אני ממש לא יושבת ללמד אותו ואני גם לא תמיד יודעת - אני שולחת אותו לאתר לחקור ולחפש ואם צריך להדפיס הוראות או לצפות בהדרכה.

כנסו לאתר שלי www.pazityahalomi.com
שם תכירו אותי ואת העשייה שלי יותר לעומק

מהי שיטת 'סטודיו לעיצוב' ?

שיטת 'סטודיו לעיצוב' היא שיטת הוראה אותה פיתחתי
ובאמצעותה אני מנחה ילדים ונוער במגוון גילאים
בתכניות מחוננים ומצוינות
וצוותי הוראה במסגרות השונות.

זו שיטה בה אני מלמדת אנשי חינוך, מורים ומנחים להשתמש בעולם העיצוב
ככלי ללמידה עצמתית וסוחפת
המדריך הזה הוא טעימונת קטנה מתוך שיטה יותר מובנית.

אז אתם מוזמנים לעקוב אחריי [בפייסבוק](#)
להצטרף לקבוצה '[מורות יוצרות למידה](#)' כדי ללמוד יחדיו ולשתף תהליכים והתנסויות
או להצטרף לקורסים אונליין ולסדנאות שלי

ואם ממש בא לכם לחטט ולהבין איך הראש שלי עובד...
מוזמינה אתכם להכנס [לבלוג שלי IMAGINE](#)
בבלוג אני כותבת ומשתפת תובנות מהמסע האישי שלי
שם עולמות העיצוב והחינוך נפגשים יחד.

נתראה 😊

